

Телешман Ю. Б.

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

Науковий керівник:

к. п. н., проф. Калініна Л. В.

ВИКОРИСТАННЯ МЕДІА ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

Постановка проблеми. Роль англійської мови у світі у 21 столітті значно зросла. Нею володіє близько 35% громадян Євросоюзу, тому що знання англійської мови розширює кругозір, дозволяє більше дізнатися про культуру та звичаї інших народів.

Одним із важливих завдань, яке ставиться перед учнями при вивченні іноземної мови, є оволодіння лексичною компетентністю, оскільки вона є складовою комунікативної компетентності учнів.

На сьогоднішній день, людина будь-якого покоління оточена інформацією, яка поступає з різних медіа джерел: радіо, телебачення, Інтернету. Різноманітна медіа інформація, без сумніву, впливає й на учнів середнього шкільного віку, формує точку зору, сприяє оновленню життєвої позиції. Крім того, медіа інформація являється хорошим джерелом поповнення словникового запасу учнів, а використання медіа освітніх технологій у навчанні іноземної мови сприяє ефективному формуванню лексичної компетентності.

У зв'язку з цим **метою статті** є розгляд особливостей використання сучасних медіа технологій у формуванні лексичної компетентності учнів середнього шкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Проблема використання медіа освітніх технологій займалися вітчизняні та зарубіжні вчені такі як Іць С. В., Ніколаєва С. Ю., Прохорова С.В. та інші. Проте, можливості використання медіа освітніх технологій для формування різних видів компетентності, у тому числі й лексичних, недостатньо освітлено.

Згідно з програмою затвердженою Міністерством освіти України, учні основної школи повинні вивчати теми та лексику представлену у таблиці.

Тема	Лексичний діапазон
Я і мої друзі	друзі по листуванню кореспонденція
Стиль життя	здоровий спосіб життя активний відпочинок повсякденні дії

	види дозвілля
Засоби масової інформації	Інтернет преса періодичні видання
Музика	улюблені музичні стилі музичні жанри інструменти музиканти, композитори, виконавці відвідування концерту
Література	вибір книг для читання улюблений письменник, поет, книга, літературний герой літературні жанри відвідування бібліотеки, обладнання та послуги бібліотеки
Україна	географічне положення клімат населення національності
Велика Британія	географічне положення клімат населення національності
Шкільне життя	школи в Україні та за кордоном типи шкіл приміщення, назви навчальних кімнат та шкільного обладнання правила поведінки

Відповідно до нової програми на кінець навчання в основній школі вони повинні вміти:

- описувати, розповідати, характеризувати;
- запитувати та надавати інформацію;
- розпитувати з метою роз'яснення;
- пропонувати, приймати та відхиляти пропозиції;
- обмінюватись думками, висловлювати свої враження, почуття та емоції;
- оцінювати стан речей та надавати власну оцінку;
- коментувати статистичні дані [4, с. 28-29].

Для того, щоб учні освоїли усі вище зазначені вміння, перш за все, варто оволодіти лексичними навичками, на основі яких вони формуються. Саме тому, потрібно використовувати такі матеріали, які можуть зацікавити підлітка 21 століття, розбудити його інтерес та заохотити до оволодіння лексичною компетентністю. Для цього вчитель повинен бути добре

обізнаний у сферах інтересів його учнів та використовувати сучасні технології, зокрема медіа технології.

Наш досвід вивчення іноземної мови показав, що у більшості випадків відео, аудіо, ІКТ та телевізійні програми використовуються як традиційний допоміжний засіб навчання іноземної мови: розвиток умінь аудіювання у природньому контексті; розвиток умінь опису та переказу; стимулювання спілкуванню або дискусії; надання ситуацій для відтворення у класі (наприклад, рольова гра); демонстрація комунікативної сторони мови через вивчення міміки, жестів (відео) чи пауз (аудіо).

У процесі виконання перерахованих завдань, не використовується одна з найважливіших можливостей відео, аудіо, преси, ІКТ, а саме розвиток медіа комунікативної обізнаності учнів. Завдання, які лише направлені на розвиток лексичних, діалогічних, монологічних, соціокультурних навичок, досягають лише навчальної мети предмета «Іноземна мова», а не розвивають особистість у єдності всіх її сторін і властивостей [2].

За Іць С. В., головна перевага медіа освітніх технологій порівняно з традиційними полягає в тому, що вони:

- дозволяють дистанційно керувати процесом навчання іноземним мовам, в умовах експоненційного розвитку інформаційного простору, забезпечуючи коадаптації медіа та освітнього просторів в педагогічному процесі з метою «усунення» географічних і часових перепон для іншомовного опосередкованого спілкування в умовах безмежності, багатомовності та полікультурності;

- забезпечують навчання необхідним навчальним інструментарієм, інформацією та комунікацією, стимулюючи його високу особистісну включеність у діяльність самонавчання; спрямовані на співрозвиток іншомовної комунікативної компетенції та медіакомпетентності і, як результат, сприяють формуванню медіакомпетентності учня [1, с. 14-15].

Для ефективного розвитку лексичного запасу учнів основної школи, ми виділили наступні способи застосування медіа освітніх технологій:

- як засіб доступу до автентичних матеріалів, з метою поповнення словникового запасу, причому можливе застосування як більш старих технологій (телебачення, відео і аудіоплеєри), так і нових розробок (mp3-плеєри, Інтернет-планшети, dvd-технології), які дають більший контроль над інформацією;

- як інструмент обробки лексичної інформації для полегшення її використання (підстрочний переклад, морфологічний аналіз тощо);

- для забезпечення гнучкості інформації, її «підстроюваності» під майбутнього вчителя ІМ (гіпертекстові технології);

- як засіб спілкування з носіями мови за допомогою електронної пошти, чатів, аудіо / відео конференцій тощо, що сприяє рецептивній та продуктивній активізації лексичного матеріалу;

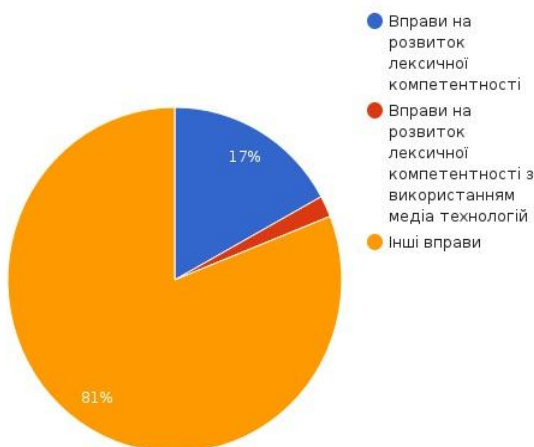
- як засіб спілкування «людина-штучний інтелект»;

- для тренування вимови і аудіювання (системи генерації та розпізнання мови);

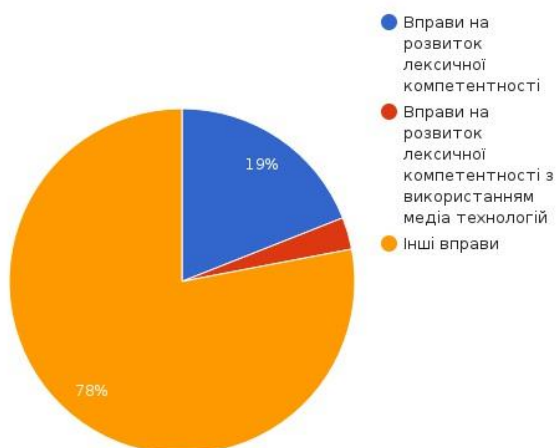
- як засіб контролю та корекції мовних помилок (засіб перевірки граматики та правопису, системи розпізнавання мовлення) [1, с. 19].

Проте, проаналізувавши підручники, по яким займаються учні основної школи України, ми виявили, що вправ з використанням медіа технологій спрямованих на формування лексичної компетентності недостатньо. Як видно з діаграм, в підручниках англійської мови як вітчизняних так і зарубіжних методистів, вправ з використанням медіа технологій замало. Наприклад, у підручниках з англійської мови для 8 класу Алли Несвіт та Карпюк О. Д. близько 1% вправ на розвиток лексичної компетентності з використанням медіа технологій. А у зарубіжних підручниках Upstream Intermediate приблизно 2%, і в Opportunities Intermediate близько 3% вправ на розвиток лексичної компетентності застосовують медіа технології.

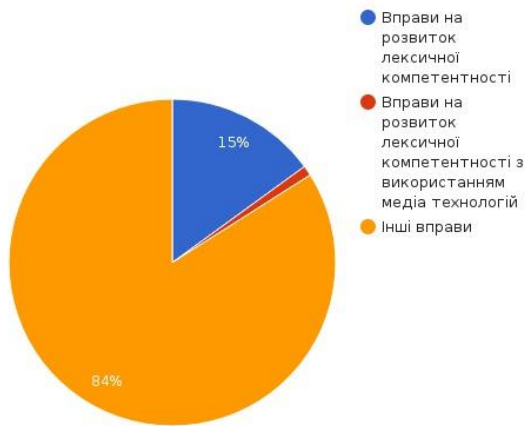
Upstream Intermediate

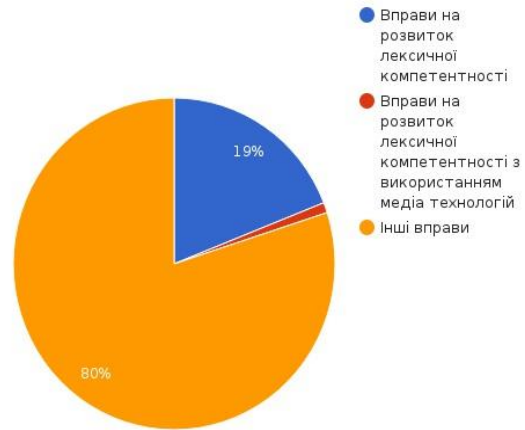
Opportunities Intermediate

Англійська мова 8 клас Алла Несвіт

Англійська мова 8 клас О. Д. Карпюк

Однак, наш невеликий досвід роботи у школі показав, що інноваційні медіа освітні технології виступають як ефективний дидактичний засіб формування лексичної компетентності учнів, оскільки вони готують до життя в умовах інформаційного суспільства та істотно насичують отримання різноманітних матеріалів через використання можливостей Інтернет-ресурсів у відповідності з провідними дидактичними принципами наочності, доступності, науковості, зв'язку з життям, через урахування індивідуально-вікових особливостей школярів, актуальності й новизни інформації.

Список використаної літератури

1. Іць С.В. Педагогічні медіатехнології у професійній підготовці майбутнього вчителя іноземної мови: Навчально-методичний посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2013 – 106 с.
2. Онкович Г.В. Медіаосвіта (Загальний курс) Програма навчального курсу для майбутніх вчителів вищих навчальних закладів // Електронний ресурс // Онкович Г.В. – Режим доступу: edu.of.ru/attach/17/82979.doc від 21.09. 2011.
3. Карпюк О. Д. Англійська мова (8-й рік навчання): Підруч. Для 8 класу загальноосвітніх навч. закл. – Тернопіль: Астон, 2016. – 287 с.
4. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5–9 класи // Електронний ресурс // – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalnaserednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf> від 12. 06. 2017
5. Несвіт А. М. Англійська мова (8-й рік навчання): Підруч. Для 8 класу загальноосвітніх навч. закл. – Київ: Генеза, 2016. – 248 с.